מהדורה למורה – חדשות בכיס

כיתה ח׳ · טקסט מידעי · 326 מילים · גרסה: חנ"מ · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א׳ איתור (רמה א׳) ← חלק ב׳ הסקה, השוואה ומונח (רמה ב׳) ← חלק ג׳ טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳) ← כרטיס יציאה. בחנ"מ: פסקאות נבחרות, 2 שאלות סגורות, שאלות עם פתיח, מחסן מילים ואותיות גדולות.

🔑 חדשות בכיס – טקסט מידעי

1 (א׳) · מה מהבאים הוא יתרון של הרשתות לפי הטקסט? ✔ ב. הן מהירות

2 (א׳) · למה ידיעות כוזבות מתפשטות מהר? ✔ ב. כי הן מעוררות רגשות חזקים

3 (ב׳) · ברשת כל אחד יכול לפרסם ואין עורך שבודק; בעיתונות יש עורכים, אימות בשני מקורות ופרסום תיקונים.

4 (ב׳) · שכאשר אנחנו משתפים, אנחנו מחליטים מה יגיע לאחרים – בדיוק כמו עורך; לכן גם עלינו מוטלת אחריות לבדוק את המידע לפני שמפיצים אותו.

5 (ג׳) · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט (למשל: יתרונות הרשתות; מהירות ההפצה של כזב; ארבע השאלות; "העתיד הוא שילוב").

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 5: חדשות בכיס

כיתה ח' · טקסט מידעי · גרסה מותאמת

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

📖 לפני הקריאה: כנראה שמעתם על אירוע חשוב לראשונה מסרטון קצר או מהודעה שהעביר חבר. האם כל מה שמתפרסם ברשת נכון? הטקסט שלפניכם משווה בין חדשות ברשתות החברתיות לבין עיתונות מקצועית. קראו, ושימו לב לכלים שהוא מציע.

טקסט מידעי

חדשות בכיס

פעם חיכו לעיתון של הבוקר. היום החדשות מגיעות לטלפון בכל דקה, לפעמים מאנשים שאין להם מושג מה קרה. איך יודעים למי להאמין?

א לפני כמה עשורים, רוב האנשים קיבלו את החדשות משלושה מקורות: העיתון, הרדיו והטלוויזיה. מאחורי כל אחד מהם עמדו עיתונאים ועורכים, שבדקו מידע לפני שפרסמו אותו. היום, רבים מבני הנוער מקבלים את החדשות בעיקר מהרשתות החברתיות: מסרטונים קצרים, מתמונות ומהודעות שחברים מעבירים זה לזה.

ב לרשתות יש יתרונות ברורים. הן מהירות: מידע על אירוע יכול להגיע תוך דקות, ולפעמים עוד לפני שעיתונאים הגיעו למקום. הן מאפשרות לשמוע קולות של אנשים רגילים, שלא תמיד מקבלים במה בעיתונות. והן נגישות – כל מה שצריך הוא טלפון.

ג אבל למהירות יש מחיר. ברשת, כל אחד יכול לפרסם, ואין עורך שבודק. שמועה יכולה להפוך ל"עובדה" רק כי אלפי אנשים שיתפו אותה. מחקרים מצאו שידיעות כוזבות מתפשטות לעיתים מהר יותר מידיעות נכונות, כי הן מפתיעות, מפחידות או מרגיזות – ורגשות חזקים גורמים לנו ללחוץ על "שתף".

ד עיתונות מקצועית פועלת לפי כללים. עיתונאי צריך לאמת מידע בשני מקורות לפחות, לתת לצד שמואשם הזדמנות להגיב, ולהפריד בין ידיעה לבין דעה. כשעיתון טועה, הוא אמור לפרסם תיקון. העיתונות אינה מושלמת – גם עיתונאים טועים, ולפעמים יש להם אינטרסים – אבל יש לה מנגנונים של בדיקה ואחריות.

ז העתיד, כנראה, אינו "רשתות או עיתונות", אלא שילוב. גם עיתונים מפרסמים היום ברשתות, וגם אנשים רגילים יכולים לדווח בצורה אחראית. האחריות עוברת גם אלינו: כל לחיצה על "שתף" היא החלטה קטנה של עורך. השאלה היא אם נהיה עורכים טובים.

בגרסה זו מופיעות פסקאות נבחרות מן הטקסט (האותיות שומרות על המספור המקורי).

חלק א' – מוצאים בטקסט

💡 קראו את השאלה פעמיים. סמנו את מילת השאלה. הקיפו את התשובה הנכונה.

🧺 **מילים שיעזרו לי:** עורך כוזבות לאמת אינטרס מנגנון בועה

1. מה מהבאים הוא יתרון של הרשתות לפי הטקסט? 🔍 איתור מידע

◯ א. יש בהן עורך שבודק

◯ ב. הן מהירות

◯ ג. כל מה שכתוב בהן נכון

2. למה ידיעות כוזבות מתפשטות מהר? 🔍 איתור מידע

◯ א. כי הן ארוכות

◯ ב. כי הן מעוררות רגשות חזקים

◯ ג. כי עיתונאים כותבים אותן

חלק ב' – חושבים ומבינים

3. השוו בין חדשות ברשתות לבין עיתונות מקצועית: ציינו הבדל אחד בדרך הבדיקה של המידע. 🧩 הבנה והסקה

ברשתות... ואילו בעיתונות... _____

_____

_____

4. מה רוצה הכותב לומר במשפט "כל לחיצה על 'שתף' היא החלטה קטנה של עורך"?

🧩 הבנה והסקה

הכותב רוצה לומר שכאשר אנחנו משתפים... _____

_____

_____

חלק ג' – מה דעתי?

יש הטוענים שבני נוער צריכים לקבל חדשות רק ממקורות עיתונאיים מוכרים, ולא מהרשתות, כדי לא להיחשף למידע כוזב. אחרים טוענים שאין טעם להתעלם מהרשתות, ושעדיף ללמוד לבדוק מידע בכל מקום.

5. באיזו עמדה אתם תומכים? כתבו נימוק אחד. 💭 טיעון ועמדה

☐ אני מסכים/ה עם הצד הראשון ☐ אני מסכים/ה עם הצד השני

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

_____

_____

💡 תזכורת: עמדה (מה אני חושב/ת) + נימוק (כי...) + דוגמה.

1. מילה חדשה שלמדתי: _____

2. משפט אחד על הטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟